
بسم الله الرحمن الرحيم

شرح جامع

اندیشه های سیاسی (غرب و اسلام)

«علوم سیاسی و روابط بین الملل»

مولف: شهربانو علی‌جمعه‌پور

انتشارات ارشد

پیشگفتار ناشر

خداوند بزرگ را شاکریم که فرصتی عنایت فرمود تا بتوانیم قدمی در جهت گسترش علم و فرهنگ کشور عزیزمان برداریم و مسیری هموار را در اختیار مخاطبان و داوطلبان علاقمند به ادامه تحصیل قرار دهیم. از آنجائی که درحوزه کتاب‌های درسی و کمک درسی کارشناسی ارشد کتاب‌های زیادی به رشته تحریر در آمده است با این حال وجود یک مجموعه جامع، دقیق، کامل و دارای رفرنس(منابع) مستند احساس می‌شود.

همیشه دغدغه داشتیم که ای کاش می‌شد تمامی منابع پراکنده و گاهاً دست نایافتنی کنکور در یک مجموعه به گونه‌ای جذاب و شیوا آماده می‌شد و همچنین سوالات دوره‌های قبل کنکور نیز به گونه‌ای تشریحی پاسخ داده می شدند، که خدشه‌ای بر آنها وارد نشود و خیال داوطلبان عزیز آنقدر آسوده باشد که اطلاعات مندرج در پاسخنامه‌ها را برای بهره‌گیری در آزمون خود بکار گیرند. این کار با یاری خداوند بزرگ و همکاری نخبه‌ترین دانشجویان و اساتید کشور در انتشارات ارشد هماهنگ گردید و در تمامی مقاطع تحصیلی از کاردانی به کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری در حوزهٔ آزمون‌های سراسری – آزاد و پیام نور بسته‌های آموزشی شامل کتاب‌های بانک سوالات و کتاب‌های شرح جامع درس آماده گردید. در تهیه مجموعه‌های فوق‌الذکر از فارغ‌التحصیلان کارشناسی ارشد و دکتری که حائز رتبه‌های تک رقمی کنکور می‌باشند، استفاده کرده‌ایم، تا شما عزیزان بتوانید در راستای افزایش توان علمی خود در جهت نیل به مقصود خویش نایل آیید. بدون تردید می‌توان گفت که برای اولین بار در نظام آموزشی کشور مجموعه‌ای به این سبک عرضه می‌شود که در کیفیت و کمیت بی‌نظیر بوده و تمامی نیازهای دانشجویان و داوطلبان عزیز را پوشش می‌دهد. امید است که استفاده از این مجموعه عزیزان را در جهت موفقیت در آزمون یاری رسانده باشد. در پایان لازم به ذکر است که بی نقصی محض از آن خداوند متعال می‌باشد، بنا براین از تمامی خوانندگان و داوطلبان عزیز خواهشمندیم نظرات سازنده خود را در مورد این کتاب به سایت انتشارات ارشد اعلام نمایند تا ما را در جهت هر چه بهتر آماده کردن این محصولات یاری رسانند.

با تشکر

ناشـــــر

www.arshadbook. ir

پیشگفتار مولف

در جهان متنوع معاصر راههای فراوانی جهت رشد و پیشرفت وجود دارد. تنها راه پیشرفت، تحصیل و مخصوصاً تحصیلات تکمیلی نیست؛ لیکن به نظر می‌رسد یکی از مطمئن‌ترین و بهترین راه‌های پیشرفت افراد و دسترسی آنان به امکانات رفاه فکری و مادی تحصیل است. در این راستا بنده و همکاران دیگر در مجموعه‌ی انتشاراتی انتشارات ارشد بر آن شدیم تا راه رسیدن داوطلبان به پیشرفت را تسهیل کنیم. کنکور سراسری نه به مثابه یک سد بلکه به مثابه‌ی یک پل می‌باشد که جهت ورود به دانشگاه گریزی نیست جز عبور از آن بنابراین آمادگی هر چه بیشتر افراد جهت رقابت بدیهی به نظر می‌رسد.

اینجانب به عنوان مؤلف این اثر، امیدوارم این کتاب مورد استفاده‌ی بهینه قرار گیرد. همچنین تشکر ویژه از تمامی عوامل دست‌اندرکار انتشارات ارشد بخصوص مدیریت انتشارات دارم. مراتب تشکر خود را از تمامی پرسنل محترم این مجموعه اعلام می‌دارم.

فهرست مطالب

عنوان **صفحه**

پیشگفتار ناشر ۳
پیشگفتار مولف ۴

فصل اول: تاریخ اندیشه‌های سیاسی در غرب از آغاز تا پایان سده‌های میانه

بخش اول
۱-۱ زندگی اجتماعی سیاسی یونان ۱۳
۱-۲ نخستین متفکران سیاسی ۱۴
تست‌های آخر بخش ۱۶
پاسخ تست‌های آخر بخش ۱۷
بخش دوم
۱-۳ سقراط ۱۸
۱-۴ افلاطون ۱۸
۱-۵ ارسطو ۱۹
توافق‌های افلاطون و ارسطو ۲۱
اختلاف نظر افلاطون و ارسطو ۲۱
تست‌های آخر بخش ۲۳
پاسخنامه تست‌های آخر بخش ۲۴
بخش سوم
۱-۶ اندیشه‌های سیاسی دوره یونانیگری ۲۵
الف) مکتب اپیکوری ۲۵
ب) سیرنایسیسم ۲۵
ج) مکتب کلبی ۲۶
د)مکتب شکاکیون ۲۶
ح)مکتب رواقی ۲۶
تست‌های آخر بخش ۲۷
پاسخنامه تستهای آخر فصل ۲۸
بخش چهارم
۱-۷ اندیشه سیاسی روم ۲۹
الف)پولیبیوس ۲۹
ب) نظریه حقوقدان های روم ۲۹
ج) سیسرون ۲۹
د)لوکرتیوس ۳۰
ف)سنکا ۳۰
تست‌های آخر بخش ۳۱

عنوان **صفحه**

پاسخنامه تستهای آخر بخش ۳۲
بخش پنجم
۱-۸ اندیشه‌ی سیاسی آباء نخستین ۳۳
الف) مسیح ۳۳
ب) سنت آمبروز ۳۳
ج) سنت آگوستین ۳۳
د)سنت گرگوری بزرگ ۳۴
تست‌های آخر بخش ۳۵
پاسخ تست‌های آخر بخش ۳۶
بخش ششم
۱-۹ سده‌های میانه ۳۷
الف)جان سالیسبوری ۳۷
ب)سن توماس آکونیاس ۳۷
۱-۱۰ نظریه‌های ضد پاپ ۳۸
الف)پیردوبوا ۳۸
ب) ژان پاریس ۳۸
تست‌های آخر بخش ۳۹
پاسخ تست‌های آخر بخش ۳۹
خلاصه فصل ۴۰
نکات کلیدی و اصطلاحات مهم ۴۱
تستهای آخر فصل ۴۴
پاسخنامه تستهای آخر فصل ۴۵

فصل دوم :فلسفه سیاسی غرب سده‌ی نوزدهم

بخش اول
۲-۱ نیکولو ماکیاولی ۴۹
۲-۲ توماس مور ۵۰
توماسو کامپاندا ۵۱
تست‌های آخر بخش ۵۲
پاسخ تست‌های آخر بخش ۵۳
بخش دوم
مارتین لوتر ۵۴
۲-۵ ژان کالوین ۵۴
ملانشتون ۵۵
زوینگلی ۵۵
جان ناکس ۵۵
ضد شاهان ۵۶
تست‌های آخر بخش ۵۷
پاسخ تست‌های آخر بخش ۵۸
بخش سوم
ژان بدن ۵۹
۲-۱۱ جمهوری خواهان انگلستان ۶۰
الف) جیمز هرینگتون ۶۰

عنوان **صفحه**

ب) جان میلتون ۶۰
ج) الجرنون سیدنی ۶۱
ب) تندروهای مذهبی ۶۱
۲-۱۲ پرسبی‌ترین‌ها ۶۱
۲-۱۳ ایندپندنتها ۶۱
تست‌های آخر بخش ۶۲
پاسخ تست‌های آخر بخش ۶۳
بخش چهارم
۲-۱۴ توماس هابز ۶۴
۲-۱۵ جان لاک ۶۵
۲-۱۷ ژان ژاک روسو ۶۶
تست‌های آخر بخش ۶۹
پاسخ تست‌های آخر بخش ۷۰
بخش پنجم
۲-۱۶ مونتسکیو ۷۱
ادموند برک ۷۲
تست‌های آخر بخش ۷۳
پاسخ تست‌های آخر فصل ۷۴
بخش ششم
۲-۱۸ جرمی بنتام ۷۵
۲-۱۹ جان استوارت میل ۷۵
تست‌های آخر بخش ۷۶
پاسخ تست‌های آخر بخش ۷۷
بخش هفتم
۲-۲۰ کانت ۷۸
۲-۲۱ فریدریش هگل ۷۹
تست‌های آخر بخش ۸۱
پاسخ تست‌های آخر بخش ۸۲
بخش هشتم
۲-۲۲ آگوست کنت ۸۳
تست‌های آخر بخش ۸۴
پاسخ تست‌های آخر بخش ۸۵
خلاصه فصل ۸۶
نکات کلیدی و اصطلاحات مهم ۸۸
تستهای آخر فصل ۹۰
پاسخنامه تستهای آخر فصل ۹۱
تستهای آخر فصل ۹۳

فصل سوم: اندیشه‌های سیاسی در اسلام و ایران

بخش اول
۳-۱ خلافت ۹۵
تست‌های آخر بخش ۹۸
پاسخ تست‌های آخر بخش ۹۹

عنوان **صفحه**

بخش دوم
۳-۲ امامت: نظام سیاسی تشیع ۱۰۰
تست‌های آخر بخش ۱۰۲
پاسخ تست‌های آخر بخش ۱۰۳
بخش سوم
الف) خوارج و مرجئه ۱۰۴
تست‌های آخر بخش ۱۰۵
پاسخ تست‌های آخر بخش ۱۰۶
بخش چهارم
۳-۳ اندیشه‌ی سیاسی علمای اهل سنت ۱۰۷
الف)ماوردی ۱۰۷
ب)غزالی ۱۰۸
تست‌های آخر بخش ۱۰۹
پاسخ تست‌های آخر بخش ۱۱۰
بخش پنجم
۳-۴ نظریه پردازی در غیاب خلافت ۱۱۱
الف) ابن جماعه ۱۱۱
ب) ابن تیمیه ۱۱۱
ج)خنجی ۱۱۲
تست‌های آخر بخش ۱۱۳
پاسخ تست‌های آخر بخش ۱۱۴
بخش ششم
۶-۱- اندرز نامه نویسی ۱۱۵
الف)خواجه نظام الملک ۱۱۵
تست‌های آخر بخش ۱۱۶
پاسخ تست‌های آخر بخش ۱۱۶
بخش هفتم
۶-۲- فلسفه‌ی سیاسی - اجتماعی ۱۱۷
الف) فارابی ۱۱۷
ب) ابن سینا ۱۱۸
تست‌های آخر بخش ۱۱۹
پاسخ تست‌های آخر بخش ۱۲۰
بخش هشتم
۶-۳ فلسفه‌ی اسلامی در اسپانیای اسلامی ۱۲۱
الف) ابن باجه ۱۲۱
ب) ابن طفیل ۱۲۱
ج) ابن رشد ۱۲۱
تست‌های آخر بخش ۱۲۲
پاسخ تست‌های آخر فصل ۱۲۲
بخش نهم
۷-۳ خواجه نصیرالدین طوسی ۱۲۳
تست‌های آخر بخش ۱۲۴
پاسخ تست‌های آخر بخش ۱۲۴

عنوان **صفحه**

بخش دهم
۳-۸ ابن خلدون ۱۲۵
تست‌های آخر بخش ۱۲۶
پاسخ تست‌های آخر بخش ۱۲۶
بخش یازدهم
۳-۹ سید جمال الدین اسد آبادی و محمد عبده ۱۲۷
۳-۱۰ کواکبی ۱۲۷
۳-۱۱ الغای خلافت ۱۲۸
الف) رشید رضا ۱۲۸
ب) اقبال ۱۲۸
ج)عبدلرزاق ۱۲۸
۳-۱۲حکومت در غیاب امام معصوم ۱۲۹
الف) نائینی ۱۲۹
خلاصه فصل ۱۳۰
نکات کلیدی و اصطلاحات مهم ۱۳۳
تستهای آخر فصل ۱۳۴
پاسخنامه تستهای آخر فصل ۱۳۵

فصل چهارم : اندیشه‌های سیاسی در قرن بیستم

بخش اول
الف)آنارشیسم ۱۳۹
تستهای آخر بخش ۱۴۱
پاسخنامه تستهای آخر بخش ۱۴۱
بخش دوم
لیبرالیسم ۱۴۲
تست‌های آخر بخش ۱۴۴
پاسخ تست‌های آخر بخش ۱۴۵
بخش سوم
کثرت گرایی ۱۴۶
الف) آیزیا برلین ۱۴۶
ب) جان راولز ۱۴۷
تست‌های آخر بخش ۱۴۹
پاسخ تست‌های آخر بخش ۱۵۰
بخش چهارم
دموکراسی ۱۵۱
تست‌های آخر بخش ۱۵۳
پاسخ تست‌های آخر بخش ۱۵۴
بخش پنجم
محافظه گرایی ۱۵۵
الف) اکشات ۱۵۶
تست‌های آخر بخش ۱۵۸
پاسخ تست‌های آخر بخش ۱۵۹

عنوان **صفحه**

بخش ششم
سوسیالیسم ۱۶۰
تست‌های آخر بخش ۱۶۲
پاسخ تست‌های آخر بخش ۱۶۳
بخش هفتم
مارکسیسم ۱۶۴
لوکزامبورگ، پلخانف، کائوتسکی ۱۶۵
لنین ۱۶۶
مارکسیسم فلسفی ۱۶۷
الف) آنتونیو گرامشی ۱۶۷
ب) گئورک لوکاچ ۱۶۸
مکتب فرانکفورت ۱۶۸
هورکهایمر و آدورنو ۱۶۹
مارکوزه ۱۷۰
هابر ماس ۱۷۱
تست‌های آخر بخش ۱۷۲
پاسخ تست‌های آخر بخش ۱۷۴
بخش هشتم
توتالیتاریانیسم ۱۷۵
تست‌های آخر بخش ۱۷۷
پاسخ تست‌های آخر بخش ۱۷۸
بخش نهم
پست مدرنیسم ۱۷۹
الف) لیوتار ۱۸۰
فمینیسم ۱۸۰
ب) فوکو ۱۸۱
متفکران چند رگه ۱۸۲
الف) آرنت ۱۸۲
پوپر ۱۸۳
خلاصه فصل ۱۸۶
نکات کلیدی و اصطلاحات مهم ۱۸۷
تست‌های آخر بخش ۱۸۹
پاسخ تست‌های آخر بخش ۱۹۰
تست‌های آخر فصل ۱۹۱
پاسخ تست‌های آخر بخش ۱۹۲

فصل اول

تاریخ اندیشه‌های سیاسی در غرب از آغاز تا پایان سده‌های میانه

عناوین اصلی

- زندگی اجتماعی- سیاسی یونان
- نخستین متفکران سیاسی
- سقراط
- افلاطون
- ارسطو
- اندیشه‌های سیاسی دوره یونانیگری
- اندیشه سیاسی روم
- اندیشه‌ی سیاسی آباء نخستین
- سده‌های میانه
- نظریه‌های ضد پاپ
- خلاصه فصل

فصل اول

تاریخ اندیشه‌های سیاسی در غرب از آغاز تا پایان سده‌های میانه

بخش اول

۱-۱ زندگی اجتماعی سیاسی یونان

نفوذ فرهنگ آتن چنان گسترده بود که حتی سالها پس از فروپاشی قدرت اقتصادی و نظامی،جایگاه یگانه خود را حفظ کرد. آتن که مدت کوتاهی توانست از ثمرات زندگی خوب در دموکراسی بهره یابد، بیش از اسپارت دولت شهر دیگر یونانی، (که نرمی و آسانگیری جامعه‌ی آن را خوار می‌شمرد) زندگی سربازخانه‌ای سرد و خشنی داشت، اهمیت یافت و به این دلیل از آغاز سده‌ی ششم تا پایان سده چهارم، از سولون و تئوگنیس تا افلاطون و ارسطو، ادعاهای اقلیت خردمند و با فضیلت در برابر خواستهای اکثریت، موضوع دائمی تفکّر یونان بود.

آتن در اوج بزرگی خود حدود ۱۰۰۰ کیلومتر مربع وسعت داشت. جمعیت آتن را تقریباً بین ۲۰۰ تا ۴۰۰ هزار نفر می‌توان برآورد کرد طبقه‌ی متوسط $\frac{۱}{۳}$ جمعیت را تشکیل می‌داد، طبقه بزرگان شاید تا حدی زیادتر بوده است و متیک‌ها یا گروه بیگانگان مقیم، حدود نیم شهروندان بودند. اشتغال به کارهای فکری در خور طبقات بالا (ممتاز) بود وکار و زحمت وظیفه‌ی اصلی و مخصوص طبقه پایین بود. برده در آتن با وجود آنکه نوعی **مالکیت** محسوب می‌شد ،اما تحت **حمایت قانون** بود و آزادی بیان و عمل زیادی داشت.

دموکراسی آتن، که درنیمه سده پنجم پیش از میلاد برقرار شد، روح برابری را جاگیر کرد. در اندیشه‌ی یونان، برابری معنای متفاوتی با آنچه در دموکراسی نو است داشت، برابری **سیاسی** بود، اما در عین حال به برابری در مناسبات اخلاقی، برابر ی در داد و ستد و نیز به برابری در اجتماع سیاسی اشاره داشت. واژه‌ی یونانی کار به معنای **نبودن اوقات فراغت** است. دراین معنا، بیکار، بر کاررجحان دارد. در آتن قانون کیفری که گراف پارانومون نامیده می‌شد وضع شده بود. مسئله مهم نظریه پردازان سیاسی این است که بین رابطه‌ی دولت و شهروند، بین آزادی فرد و اقتدار دولت تعادل درستی برقرار کنند.

پایه‌ی اصلی نهادهای سیاسی آتن اکلزیا یا مجلس بود که در نظر مرکب بود از همه شهروندان مرد بیش از ۲۰ سال ولی در عمل عده کمی از شهروندان در آن حضور می‌یافتند. شورای ۵۰۰ نفری یا بوله کارگزار حکمران دائمی (اکلزیا)بود این نهاد از ۵۰۰ شهروند تشکیل می‌شد که به قید قرعه انتخاب می‌شدند و نماینده تقریباً ۱۰۰ دِم بودند. دوره‌ی هر مقامی در حکومت آتن ۱ سال بود. هیچ کس در تمام عمر خود نمی‌توانست بیش از یک روز رئیس دولت باشد. دادگاه‌های مردمی آتن شامل آتنی‌ها ی ۳۰ ساله و همینطور دارای حقوق کامل مدنی می‌شد، کل هیئت منصفه‌ی دادگاه حدود ۶۰۰۰ نفر بود، ۶۰۰ نفر از هر ۱۰ قبیله.

۱-۲ نخستین متفکران سیاسی

ماهیت مکتب ملطی در همه‌ی زمینه‌ها **ماجراجویانه، اکتشافی و فردگرایانه** بوده است. اصول این مکتب ماده‌گرا عبارتند از:

۱- جهان مادی و عینی است، یعنی بیرون از ذهن بشر وجود دارد.

۲- طبیعت ثابت نیست و به طور دائم در حرکت و تغییر است.

۳- جهان محسوسات بی آغاز و انجام، ازلی و ابدی است؛ زمانی ایجاد نشده وزمانی از بین نخواهد رفت.

۴- همه چیزها و پدیده‌های طبیعت با یکدیگر ارتباط دارند و برهم اثر می‌گذارند.

۵- همه‌ی موجودات در اساس وحدت دارند.

فلسفه‌ی ملطی به فلسفه‌ی طبیعت نامبر دار شد. طالس طبیعت را از دیدگاه عقل نگریست، او گفت: همه چیز آب است. از نظر انکسیمندر ماده‌ی اصلی ماده ای است نامتناهی و جاویدان که همه‌ی جهان‌ها را در برگرفته است. او این گوهر هستی را نامحدود یا نامعین نامید. او تنها کسی بود که کوشید یک نقشه جغرافیا بکشد. انکسیمندر در همه‌ی مواردی که نظریات تازه ای از خود بیان می‌کند، دارای نظریات علمی و عقلانی است. انکسیمنس گفت: ماده‌ی اصلی هوا است. او بیش از اینکه فیلسوف باشد یک دانشمند است.

درپایان سده ششم پیش از میلاد فلسفه یونانی چرخشی متافیزیکی را به چیزی تبدیل کرد که می‌توان آن را دینی یا شیوه زندگی نامید. عالیترین انضباط مکتب متافیزیک به موسیقی، فلسفه، ریاضیات مربوط بود. به عقیده آنها عنصر اصلی چیزها گوهری مادی نیست بلکه اصل انتزاعی عدد است.

اصل فیثاغورسی، «اموال میان دوستان مشترک است» را پیش درآمد کمونیسم افلاطون تفسیر کرده اند. داربست جمهور، که مبتنی بر تحلیل دولت بر طبقه و نقش سه جزء است، فیثاغورسی است. نظریه‌ی حد واسط، عنصر دیگری است که هم بر افلاطون وهم بر اسطو تأثیر گذاشت. فیثاغورسی‌ها حکومت آریستو کراسی را "متناسب و موزون " معرفی می‌کردند. آنان برای جهان بینی خود سه اصل اخلاق، دین و دانش را لازم دانستند. مکتب تغییرات پیاپی را هراکلیتوس (هرقلیطس ۴۸۰-۵۷۶ پیش از میلاد) بنیان گذاشت. او طرفدار آریستوکراسی بود. عنصر سازنده‌ی جهان را «آتش» می‌دانست و به "فیلسوف گریان" معروف بود واین سخنان از اوست :«ثبات و ابدی بودن وهم است و فقط تغییر واقعیت دارد». «این نظام جهانی، که برای همه یکسان است به وسیله‌ی خدایان و هیچ کس دیگری آفریده نشده است؛ پرتوی ابدی بوده، هست، خواهد بود که فروغ می‌گیرد و به خاموشی می‌گراید. هراکلیتوس دو اصل مهم را در فلسفه خود مطرح کرد:

۱- اصل وحدت یا جمع اضداد ۲- اصل نیت اخلاقی

نظریات هراکلیتوس افلاطون را به مدینه‌ی فاضله و ارسطو را به پیدا کردن منشأ جامعه سیاسی و چگونگی تحول آن رهنمون شد.

بنیانگذار مکتب الئائی، پارمیندس می‌باشد. افزون برافلاطون پارمنیدس بر ارسطو تأثیر گذاشت، ارسطو بسیار تحت تأثیر عقل گرایی پارمنیدس بود. بنیانگذار مکتب اتمیست نیز لیوسپویس می‌باشد. به نظر او واقعیت نهایی جهان اتم‌ها می‌باشند. این مکتب به دست دموکریتوس بیانی کامل یافت. او به پدر علم شهرت دارد. او به دو اصل معتقد بود :۱. اتم ۲.پوکه. او گفت: «هیچ چیز نمی‌تواند از هیچ به وجود آید و هیچ چیز نمی‌تواند به هیچ تبدیل شود». «هیچ چیز بدون علت به وجود نمی‌آید؛ بلکه وجود هر چیز دلیلی دارد...».

او یک ایده آلیست اخلاقی بود و می‌گفت :« نیکی و خیر به معنای فقط خطا نکردن نیست، بلکه به معنای نخواستن انجام دادن خطا است.» او هم چنین گفت: « چه نیک است از راه میانه روی در لذات و تفکر در نظم و هماهنگی اجزای لایتجزای حیات به آرامش خاطر دست یابیم.»

سوفسطها را «خردمند» یا «مردان خرد» می‌نامیدند. سقراط در مورد آنان می‌گوید: «من آنها راخردمند نمی‌نامم زیرا این واژه فقط شایسته‌ی خداست، آنها رافقط می‌توانم دوستداران خرد و آموختن بدانم.»

بزرگترین سوفسط پروتاگوراس (۴۳۰-۵۰۰ پیش از میلاد)بود و شعار معروف او عبارت بود از «انسان معیار همه چیزها ست؛ معیار چیزهایی که هستند که هستند و معیار چیزهایی که نیستند که نیستند.»پروتاگوراس نیکی، حقیقت، عدالت و زیبایی را تابع منافع انسان کرد.

تست

عبارت «انسان میزان همه‌ی امور است» گفته‌ی کدام فیلسوف یونانی است؟ **(سراسری ۸۷)**

۱) سقراط ۲) گورگیاس ۳) هراکلیت ۴) پروتاگوراس

گزینه ۴ صحیح است.

آنتیفون دیگر سوفسط می‌باشد که معتقد است انسانها تابع قوانین طبیعت اند. کالیکس نیز معتقد بود قانون زور بر طبیعت حاکم است و قوانین مدنی طغیان‌های ضعیفان بر ضد قدرتمندان است. تراسیما خوس گفت: «عدالت وجود ندارد مگر آنکه به نفع قوی باشد» گورگیاس سوفسط دیگر است و می‌گوید :«هیچ چیز وجود ندارد، اگر چیزی باشد ،نمی‌توان آن را شناخت؛ اگر کسی امکان شناختن یافت، به صورت یک راز برای او می‌ماند، زیرا نمی‌تواند آن را به دیگری منتقل کند.»

تست‌های آخر بخش

۱- فیثاغورسی‌ها برای جهان بینی خود چه اصولی را لازم داشتند ؟

۱) دین و اخلاق ۲) اخلاق و دانش ۳) دین، اخلاق و دانش ۴) فلسفه، دین

۲- کدامیک از متفکران زیر مشی ماتریالیستی داشتند ؟

۱) هراکلیتوس ۲) دموکریتوس ۳) انکسیمندر ۴) انکسیمنس

۳- مسئله‌ی مهم نظریه پردازان سیاسی چه چیزی می‌باشد ؟

۱) بررسی رابطه‌ی بین نهادهای دولت ۲) بررسی رابطه بین دولت و اقتدار آن

۳) بررسی رابطه بین دولت و شهروند ۴) بررسی رابطه‌ی بین دین و دنیا

۴- کدامیک از موارد زیر در مورد «اکلزیا» به عنوان یکی از نهادهای سیاسی آتن صحیح می‌باشد ؟

۱) این نهاد پایه‌ی اصلی نهادهای آتن نبود ۲) تنها نهاد موجود در آتن اکلزیا بود

۳) فعالیت‌های این مجلس توسط بوله اداره می‌شود ۴) این نهاد بعد از شورای ۵۰۰ نفری مهمترین نهاد سیاسی آتن بود

۵- این سخن از کیست :« اصل همه چیز ثابت است، اما اضداد در لایه‌های زیرین که هیأتی نامحدود است از هم جداست» ؟

۱) انکسیمندر ۲) طالس ۳) فیثاغورث ۴) پروتاگوراس

پاسخ تست‌های آخر بخش

۱- گزینه «۳»

۲- گزینه «۲»

۳- گزینه «۳»

۴- گزینه «۳»

۵- گزینه «۱»

بخش دوم

۱-۳ سقراط

سقراط حدود ۴۶۹ پیش از میلاد به دنیا آمد و در ۳۹۹ پ.م اعدام شد. سقراط پدر خوانده‌ی فلسفه‌ی سیاسی غرب و نیز بنیانگذار اخلاق نظری بود. از نظر او فلسفه، وقتی آغاز می‌شود که کسی یاد می‌گیرد شک کند. او دو مسئله بسیار دشوار برای فلسفه به ارث گذاشت: ۱. فضیلت چیست؟ ۲. دولت خوب کدام است ؟

سقراط دموکراسی آتن را سخت مورد حمله قرار داد: «او دشمن دموکراسی بود.» سقراط بر نظریه‌ی برابری همه‌ی انسان ها که از اصول دموکراسی بود و بر انتخاب مقامات از راه رأی‌گیری حمله کرد، و اعلام نمود دولت باید در حاکمیت آریستوکراسی هوشمندان باشد «عامه‌ی مردم از دانش به دورند.»همچنین او دولت را بسیار ارج می‌نهاد. سقراط هم محافظه کار بود و هم تغییر طلب تند.

- سقراط فکر می‌کرد آموزش و تربیت باید سبب رشد توانایی کلی شود، سوفسطها فکر می‌کردند آموزش و تربیت وسیله کسب توانایی عمل به روشی خاص است.
- هر چند که سوفسطها و سقراط می‌خواستند انسان‌ها شهروندان خوبی بارآیند، اما از لحاظ روحیه و روش آموزشی و تربیت تفاوت داشتند.
- سوفسطها ذهنی گرا بودند لیکن سقراط اعتقادات و مراسم دینی، اندیشه و اعمال اخلاقی را ارج می‌نهاد.
- سقراط معتقد بود که خیر و نیکی را نمی‌توان آموخت ولی سوفسطها معتقد بودند می‌توان.
- سوفسطها در نظر داشتند تغییر چیزها را بررسی کنند سقراط می‌کوشید در فرا سوی تغییرات، ثبات را ببیند.
- سقراط استدلال قیاسی و تعریفهای عام را با نظر به مفاهیم ثابت به کار می‌برد و سوفسطها آموزه‌های مبتنی بر نیت را با رد مفاهیم کلی به کار می‌بردند.
- سقراط بر خلاف سوفسطها از آموزش فلسفی سیاستمدار جانبداری می‌کرد.
- سقراط منافع همنوعان را در نظر داشت و سوفسطها منافع فرمانروا را.
- فلسفه‌ی سوفسطها انسان گرایانه بود که در نزد سقراط به اوج خود رسید.

۱-۴ افلاطون

افلاطون نخستین نظام بزرگ اندیشه‌ی سیاسی را بوجود آورد. وی از ۴۲۷ پیش از میلاد، در آئگنیا ،آتن ،از والدینی آریستوکرات به دنیا آمد و در ۳۴۷ در گذشت. آثار افلاطون عبارتند از: جمهور، سیاستمدار،قوانین و همپرسه‌های آپولوژی، کریستف، پروتاگوراسی، فیدون، میهمانی، فدروس، گورجیاس، پارمینیدس.

افلاطون می‌کوشید دانش حکومت دولت را بر پایه‌ی حقایق قرار دهد. وی در جمهور انسان را منشأ همه چیز معرفی می‌کند. افلاطون معتقد بود سیاست یک هنر است و نیاز به دانش کارشناسی دارد لذا نظام دموکراتیک آتن را مورد حمله قرار می‌داد.

جمهور نمایانگر کوشش افلاطون برای تعریف عدالت و شناخت معنا و مفاد کامل آن است. در واقع افلاطون فلسفه‌ی اخلاق را با فلسفه‌ی سیاسی درآمیخت. افلاطون معتقد بود عدالت عبارت است از ایجاد اجتماعی از مردم که در آن هر فردی در همان مقام خاص خود در جامعه باشد که به آن تعلق دارد و همان کاری را انجام دهد که برحسب گرایش و آموزش برای آن مناسب است.